

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради міжнародного факультету

«28» серпня 2024 року

Протокол від «28» серпня 2024 р. № 1

СИЛАБУС

Основи латинської мови з медичною термінологією
обов'язкова навчальна дисципліна

освітньо-професійний рівень

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань

09 «Біологія»

спеціальність

091 «Біологія»

кваліфікація освітня

бакалавр з біології

освітньо-професійна програма

«Біологія»

форма навчання

заочна

курс і семестр вивчення навчальної дисципліни

I курс, I семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
іноземних мов з латинською мовою
та медичною термінологією

Зав. кафедри _____

Протокол від «28» серпня 2024 р. № 1

Полтава – 2024 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Беляєва Олена Миколаївна, к.пед.н., доцент
Профайли викладачів	https://foreign-lang.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	
Е-mail:	Беляєва Олена Миколаївна o.bieliaieva@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://foreign-lang.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 4 / 120, із них:

Практичні (год.) – 16

Консультації (год.) – 8

Самостійна робота (год.) – 96

Вид контролю – ПМК

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни – нормативна

Рік навчання – перший

Семестр – I

Політика навчальної дисципліни

Загальні засади, на яких ґрунтується політика вивчення основ латинської мови з медичною термінологією: дотримання суб'єктами освітнього процесу (здобувачами освіти й науково-педагогічними працівниками) правил академічної доброчесності, які передбачають свідому відмову будь-яких форм академічного плагіату, об'єктивне оцінювання результатів навчання, обов'язкове посилення на джерела інформації тощо, що викладені в Кодексі академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету (<https://u.to/bYEsHQ>); залучення здобувачів освіти до академічної культури й наукової роботи; формування рівня теоретичних знань, умінь, практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності; збереження та популяризація загальнолюдських, національних і професійних цінностей; ознайомлення здобувачів освіти з основами медичної етики й деонтології; пропагування здорового способу життя; створення умов для підтримання суб'єктами освітнього процесу позитивного іміджу та ділової репутації ПДМУ у вітчизняному й зарубіжному освітньо-науковому просторі; створення умов для реалізації мовних, інтелектуальних і когнітивних здібностей здобувачів освіти; формування гуманістичного світогляду, толерантності, мультикультурності.

Для вшанування пам'яті, громадянської відваги і самовідданості, сили духу, стійкості та героїчного подвигу воїнів, які полягли, виконуючи бойові завдання із захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України, а також мирних громадян, чиє життя було передчасно обірване внаслідок збройної агресії РФ проти України, о 9:00 дотримуватися загальнонаціональної хвилини мовчання.

Конкретні вимоги: неприпустимість пропусків і запізнь без поважної причини; активна участь здобувачів освіти на практичних заняттях; систематичне виконання всіх видів завдань, передбачених робочою навчальною програмою з латинської мови та медичної термінології; заборона користуватися девайсами, крім випадків, коли на занятті застосовуються інтерактивні програми Kahoot чи Quizlet. **Система заохочень:** здобувачі освіти – переможці II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади (міжнародних олімпіад) з латинської мови та медичної термінології можуть бути звільнені від відвідування практичних занять як такі, що достроково виконали навчальну програму; здобувачі освіти – учасники наукового гуртка, які демонструють високі особисті наукові досягнення, можуть претендувати на отримання автоматом найвищого балу за ПМК з навчальної дисципліни «Основи латинської мови з медичною термінологією».

Політика у сфері оцінювання всіх видів навчальних досягнень здобувачів освіти ґрунтується на принципах прозорості, об'єктивності й відкритості. Кафедра дотримується неухильного курсу щодо студентоцентрованого навчання, практичної реалізації принципів індивідуалізації і диференціації в навчанні, а також викорінення будь-яких проявів суб'єктивізму й заангажованості щодо оцінювання. Загальні положення політики викладені в нормативних документах за посиланням (<https://u.to/cr0fHA>).

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що відповідають програмним результатам навчання обов'язкової навчальної дисципліни або її розділу, теми (тем), які передбачені робочою

програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни підлягають визнанню відповідно до положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://u.to/cr0fHA>).

З огляду на те, що освітній процес 2024-2025 н.р. відбувається в умовах воєнного стану, уведеного Указом Президента України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, здобувачі освіти й науково-педагогічні працівники зобов'язані дотримуватися правил, спрямованих на збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу. Зокрема, у разі надходження сповіщення про повітряну тривогу чи загрозу ракетного удару студенти на чолі з викладачем повинні організовано прослідувати до споруд цивільного захисту та перебувати в них до отримання сповіщення про відбій тривоги. Під час повітряної тривоги категорично заборонено перебувати в приміщеннях чи коридорах кафедри, а також покидати захисні приміщення до отримання команди "відбій повітряної тривоги". Освітній процес може продовжуватися в укритті, а після отримання сповіщення про відбій повітряної тривоги здобувачі освіти й викладачі повинні повернутися до навчальних аудиторій, якщо за розкладом заняття ще не закінчилося.

Опис навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи латинської мови з медичною термінологією» є латинська фонетика, фахова лексика і термінологія, елементи латинської граматики і словотворення в обсязі, необхідному для використання греко-латинських термінів, скорочень і кліше в усному й писемному фаховому мовленні. Навчальна дисципліна вивчається здобувачами освіти першого року навчання протягом першого семестру.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити

Для успішного засвоєння навчальної дисципліни «Основи латинської мови з медичною термінологією» здобувач освіти повинен володіти обсягом теоретичних знань і понять із фонетики й графіки, морфології, синтаксису, лексикології, фразеології, словотвору української та іноземної мов, передбачених Державним стандартом базової і повної середньої освіти: алфавіт, літера, звук (голосний, приголосний), диграф, дифтонг, складоподіл, наголос, частини мови, морфологічні ознаки частин мови, функції у словосполученні (реченні), типи синтаксичного зв'язку в словосполученні, прямий додаток, непрямий додаток, основні типи системних зв'язків між лексичними одиницями (синонімія, антонімія, омонімія, гіперо-гіпонімія, паронімія), способи словотворення – афіксальний, словоскладання, основоскладання, конверсія.

Постреквізити

Навчальна дисципліна «Основи латинської мови з медичною термінологією» слугує прикладною навчальною дисципліною для навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, а саме: «Біологія індивідуального розвитку», «Загальна цитологія», «Гігієна».

Мета й завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння знань із фонетики, графіки, орфографії, морфології, елементів синтаксису, термінологічного словотвору, базової лексики та фахової термінології, необхідних для формування професійно важливих умінь і навичок майбутніх бакалаврів із біології; кінцевою метою є використання міжнародних греко-латинських термінів, скорочень і кліше у фаховому усному й писемному мовленні;

- формування базових мовних, лінгвопрофесійних і лінгвокультурологічних умінь і навичок та інших компетентностей, необхідних для виконання квазіпрофесійних і професійних завдань.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна

Навчальна дисципліна «Основи латинської мови з медичною термінологією» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

- інтегральної:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- загальних:

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- спеціальних:

СК 1. Здатність застосовувати знання та вміння з математики, фізики, хімії та інших суміжних наук для вирішення конкретних біологічних завдань.

СК 2. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей.

Програмні результати навчання (ПРН), формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН 4. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.

ПРН 7. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

ПРН 8. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

Результати навчання:

Навчальна дисципліна «Основи латинської мови з медичною термінологією» передбачає формування у здобувачів освіти комплексу знань, умінь і навичок, необхідних для успішного вирішення навчальних, квазіпрофесійних і професійних завдань.

Здобувачі повинні засвоїти (знати):

- основні етапи розвитку латинської мови;
- деякі відомості з етимології назв рослинного світу;
- загальні відомості про латинський іменник;
- загальні відомості про латинський прикметник;
- загальні відомості про латинське дієслово;
- загальні відомості про латинський прислівник, займенник, числівник;
- загальні відомості про латинський синтаксис;
- загальні відомості про таксономічну ієрархію в ботанічній та зоологічній номенклатурі, а також таксономію вірусів;
- загальні відомості про ботанічну номенклатуру;
- загальні відомості про зоологічну номенклатуру;
- загальні відомості про хімічну номенклатуру;
- загальні відомості про термінологічний словотвір;
- частотні кінцеві словотворчі елементи, що використовують у назвах медико-біологічних термінів.

Здобувачі повинні вміти:

використовувати греко-латинські анатомічні, фармацевтичні й клінічних терміни, мовних і мовленнєвих кліше в навчальній, квазіпрофесійній і професійній діяльності бакалаврів із біології.

Структура навчальної дисципліни

Зміст змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні заняття	Консультації	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»					
Тема 1. Латинська фонетика. Правила вимови голосних, приголосних, буквосполучень латинського та грецького походження. Особливості правопису й вимови біологічних термінів. Уживання великої літери в біологічній термінології.	6	-	2	1	3
Тема 2. Історія розвитку латинської мови та біологічної термінології. Деякі відомості з етимології назв рослинного світу.	2	-	-	-	2
Тема 3. Наголос. Довгота й короткість голосних. Найважливіші довгі й короткі суфікси, за допомогою яких утворюються медико-біологічні терміни.	3	-	-	-	3

Тема 4. Загальні відомості про латинський іменник. Неузгоджене означення в біологічній термінології.	6	-	2	1	3
Тема 5. Загальні відомості про латинський прикметник. Узгоджене означення в біологічній термінології.	6	-	2	1	3
Тема 6. Загальні відомості про термінологічний словотвір. Префіксація. Суфіксація. Словоскладання. Найуживаніші латинські і грецькі префікси.	6	-	2	1	3
Тема 7. Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміни-композиції. Суфікси -oma, -ema, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології.	6	-	2	1	3
Тема 8. I відміна іменників. Загальні відомості про латинський прийменник. Прийменники з Acc. та Abl.	3	-	-	-	3
Тема 9. Загальні відомості про латинський синтаксис. Типи синтаксичного зв'язку, поширені в медико-біологічній термінології. Дієслово Теперішній час дійсного способу.	3	-	-	-	3
Тема 10. II відміна іменників. Винятки із правила про рід. Субстантиви у медико-біологічній термінології.	3	-	-	-	3
Тема 11. Прикметники першої групи в зоологічній і ботанічній термінології. Найважливіші прикметникові суфікси у медико-біологічній термінології.	3	-	-	-	3
Тема 12. III відміна іменників. Типи основи. Особливості відмінкових закінчень голосного й мішаного типів.	6	-	2	1	3
Тема 13. Особливості відмінювання іменників грецького походження на «-sis», а також латинських іменників на кшталт febris. Особливості відмінювання деяких іменників середнього роду на «-ma».	3	-	-	-	3

Тема 14. Іменники IV і V відміни. Утворення та вживання форм Nominativus et Genetivus pluralis у медико-біологічній термінології.	3	-	-	-	3
Тема 15. Таксономічна ієрархія в ботанічній номенклатурі. Правила утворення латинських уніномінальних назв рослин.	3	-	-	-	3
Тема 16. Правила утворення латинських біномінальних назв у медико-біологічній термінології.	3	-	-	-	3
Тема 17. Таксономія вірусів. Основні таксони вірусів.	3	-	-	-	3
Тема 18. Прикметники III відміни в зоологічній і ботанічній термінології.	6	-	2	1	3
Тема 19. Пасивні дієприкметники минулого часу в зоологічній і ботанічній номенклатурах.	2	-	-	-	2
Тема 20. Активні дієприкметники теперішнього часу в зоологічній і ботанічній номенклатурах.	2	-	-	-	2
Тема 21. Вищий і найвищий ступені порівняння прикметників у медико-біологічній термінології.	3	-	-	-	3
Тема 22. Суплетивні форми прикметників. Прикметники з неповними ступенями порівняння. Уживання в описах об'єктів рослинного й тваринного світу.	3	-	-	-	3
Тема 23. Правила утворення латинських тріномінальних та складених назв у медико-біологічній термінології.	3	-	-	-	3
Тема 24. Загальне поняття про латинський прислівник. Ступені порівняння прислівників. Уживання прислівників в описах об'єктів рослинного й тваринного світу.	3	-	-	-	3
Тема 25. Загальне поняття про латинський числівник. Латинські та грецькі префікси числівникового походження. Загальні відомості про латинський займенник.	2	-	-	-	2
Тема 26. Хімічна термінологія.	2	-	-	-	2

Латинські назви хімічних елементів. Правила утворення латинських назв кислот.					
Тема 27. Правила утворення латинських назв оксидів, основ, назв солей і етерів.	3	-	-	-	3
Тема 28. Особливості перекладу латинською мовою термінів, які містять прізвища та географічну складову. Переклад описів об'єктів рослинного й тваринного світу.	3	-	-	-	3
Тема 29. Поширені початкові словотворчі елементи грецького походження, які функціонують у назвах медико-біологічних термінів.	3	-	-	-	3
Тема 30. Поширені кінцеві словотворчі елементи грецького походження, які функціонують у назвах медико-біологічних термінів.	3	-	-	-	3
Тема 31. Поширені словотворчі елементи латинського походження, які функціонують у назвах медико-біологічних термінів.	3	-	-	-	3
Тема 32. Поширені у фаховому мовленні загальні терміни і професійні вирази.	2	-	-	-	2
Тема 33. Підсумковий модульний контроль	9	-	2	1	6
РАЗОМ	120	-	16	8	96

Тематичний план лекцій до Модуля 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією» не передбачені

Тематичний план практичних занять за Модулем 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
	Модуль 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»	
1	Латинська фонетика. Правила вимови голосних, приголосних, буквосполучень латинського та грецького походження. Особливості правопису й вимови біологічних термінів. Уживання великої літери в біологічній термінології.	2
2	Загальні відомості про латинський іменник. Неузгоджене	2

	означення в біологічній термінології.	
3	Загальні відомості про латинський прикметник. Узгоджене означення в біологічній термінології.	2
4	III відміна іменників. Типи основи. Особливості відмінкових закінчень голосного й мішаного типів.	2
5	Прикметники III відміни в зоологічній і ботанічній термінології.	2
6	Загальні відомості про термінологічний словотвір. Префіксація. Суфіксація. Словоскладання. Найуживаніші латинські і грецькі префікси.	2
7	Загальне поняття про клінічну термінологію. Термінокомпозиції. Суфікси -oma, -ema, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології.	2
8	Підсумковий модульний контроль	2
РАЗОМ		16

Теми дистанційного навчання програмою не передбачені

План проведення консультацій до Модуля 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»

№ з/п	Консультації	К-сть годин
	Модуль 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»	
1	Консультація № 1	1
2	Консультація № 2	1
3	Консультація № 3	1
4	Консультація № 4	1
5	Консультація № 5	1
6	Консультація № 6	1
7	Консультація № 7	1
8	Консультація № 8	1
РАЗОМ		8

Самостійна робота

№ з/п	Тема	К-сть годин
	Модуль 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»	
1	Підготовка до практичних занять	21
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
3	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять:	69
3.1	Історія розвитку латинської мови та біологічної термінології. Деякі відомості з етимології назв рослинного світу.	2

3.2	Наголос. Довгота й короткість голосних. Найважливіші довгі й короткі суфікси, за допомогою яких утворюються медико-біологічні терміни.	3
3.3	I відміна іменників. Загальні відомості про латинський прийменник. Прийменники з Acc. та Abl.	3
3.4	Загальні відомості про латинський синтаксис. Типи синтаксичного зв'язку, поширені в медико-біологічній термінології. Дієслово Теперішній час дійсного способу.	3
3.5	II відміна іменників. Винятки із правила про рід. Субстантиви у медико-біологічній термінології.	3
3.6	Прикметники першої групи в зоологічній і ботанічній термінології. Найважливіші прикметникові суфікси у медико-біологічній термінології.	3
3.7	Особливості відмінювання іменників грецького походження на «-sis», а також латинських іменників на кшталт febris. Особливості відмінювання деяких іменників середнього роду на «-ma».	3
3.8	Іменники IV і V відміни. Утворення та вживання форм Nominativus et Genetivus pluralis у медико-біологічній термінології.	3
3.9	Таксономічна ієрархія в ботанічній номенклатурі. Правила утворення латинських уніомінальних назв рослин.	3
3.10	Правила утворення латинських біномінальних назв у медико-біологічній термінології.	3
3.11	Таксономія вірусів. Основні таксони вірусів.	3
3.12	Пасивні дієприкметники минулого часу в зоологічній і ботанічній номенклатурах.	2
3.13	Активні дієприкметники теперішнього часу в зоологічній і ботанічній номенклатурах.	2
3.14	Вищий і найвищий ступені порівняння прикметників у медико-біологічній термінології.	3
3.15	Суплетивні форми прикметників. Прикметники з неповними ступенями порівняння. Уживання в описах об'єктів рослинного й тваринного світу.	3
3.16	Правила утворення латинських тріномінальних та складених назв у медико-біологічній термінології.	3
3.17	Загальне поняття про латинський прислівник. Ступені порівняння прислівників. Уживання прислівників в описах об'єктів рослинного й тваринного світу.	3
3.18	Загальне поняття про латинський числівник. Латинські та грецькі префікси числівникового походження. Загальні відомості про латинський займенник.	2
3.19	Хімічна термінологія. Латинські назви хімічних елементів. Правила утворення латинських назв кислот.	2
3.20	Правила утворення латинських назв оксидів, основ, назв солей	3

	і етерів.	
3.21	Особливості перекладу латинською мовою термінів, які містять прізвиська та географічну складову. Переклад описів об'єктів рослинного й тваринного світу.	3
3.22	Поширені початкові словотворчі елементи грецького походження, які функціонують у назвах медико-біологічних термінів.	3
3.23	Поширені кінцеві словотворчі елементи грецького походження, які функціонують у назвах медико-біологічних термінів.	3
3.24	Поширені словотворчі елементи латинського походження, які функціонують у назвах медико-біологічних термінів.	3
3.25	Поширені у фаховому мовленні загальні терміни і професійні вирази.	2
РАЗОМ		96

Індивідуальні завдання

1. Опрацювання літературних джерел, необхідних для виконання самостійних наукових досліджень і підготовка за їх результатами наукових публікацій і доповідей, створення презентацій.

2. Написання тез і матеріалів доповідей.

3. Робота зі словниками, довідниками, фаховою літературою.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до ПМК

1. Історія розвитку латинської мови та біологічної термінології.

2. Латинський алфавіт.

3. Правила вимови голосних, приголосних, буквосполучень латинського та грецького походження. Найважливіші довгі й короткі суфікси, за допомогою яких утворюються біологічні терміни. Особливості правопису й вимови біологічних термінів. Уживання великої літери в біологічній термінології. Особливості перекладу латинською мовою термінів, які містять прізвиська та географічну складову.

4. Морфологічні категорії іменників. Правило запису іменників у словник. Правило визначення основи іменників. Неузгоджене означення в біологічній термінології.

5. I відміна іменників. II відміна іменників.

6. III відміна іменників. Типи основи. Особливості відмінкових закінчень голосного й мішаного типів.

7. Особливості відмінювання іменників грецького походження на «-sis», а також латинських іменників на кшталт febris. Особливості відмінювання деяких іменників середнього роду на «-ma»

8. Іменники IV і V відміни.

9. Морфологічні категорії прикметників. Прикметники першої групи та другої групи в зоологічній і ботанічній термінології. Правило визначення основи прикметників, прикметників з одним родовим закінченням зокрема. Узгоджене означення в біологічній термінології.

10. Субстантиви у медико-біологічній термінології. Видові епітети у назвах рослин і тварин.
11. Ступені порівняння прикметників в медико-біологічній термінології.
12. Загальні відомості про латинський синтаксис. Типи синтаксичного зв'язку, поширені в медико-біологічній термінології.
13. Морфологічні категорії латинського дієслова. Теперішній час дійсного способу. Дієслово *sum, esse*. Наказовий спосіб. Умовний спосіб.
14. Пасивні дієприкметники минулого часу й активні дієприкметники теперішнього часу в зоологічній і ботанічній номенклатурах.
15. Латинський прислівник. Ступені порівняння прислівників. Уживання прислівників в описах об'єктів рослинного й тваринного світу.
16. Латинський займенник.
17. Латинський числівник. Латинські та грецькі префікси числівникового походження.
18. Префіксація. Відприйменникові префікси. Найуживаніші латинські і грецькі префікси.
19. Суфіксація. Характеристика поширених іменникових і прикметникових суфіксів у медико-біологічній термінології.
20. Ботанічна номенклатура. Назви гібридів у ботанічній номенклатурі.
21. Уніномінальні, біномінальні, тріномінальні та складені назви у медико-біологічній термінології.
22. Таксономічна ієрархія в ботанічній номенклатурі.
23. Таксономічна ієрархія в зоологічній номенклатурі.
24. Таксономія вірусів. Основні таксони вірусів.
25. Хімічна термінологія. Латинські назви хімічних елементів. Правила утворення латинських назв кислот, солей, етерів, оксидів.
26. Загальне поняття про клінічну термінологію.
27. Суфікси *-oma, -ema, -itis, -iasis, -osis* у медичній термінології.
28. Поширені словотворчі елементи латинського та грецького походження, що використовують у назвах медико-біологічних термінів.
29. Поширені у фаховому мовленні медичного працівника загальні терміни і професійні вирази.
30. Деякі відомості з етимології назв рослинного світу.

Перелік практичних навичок до ПМК

1. Читати латинською мовою відповідно до усталених у національній традиції норм.
2. Записувати у словниковій формі змінні частини мови.
3. Визначати:
 - основу змінних частин мови;
 - морфологічні категорії змінних частин мови.
4. Визначати спосіб утворення термінологічних одиниць.
5. Засвоїти 150 медико-біологічних термінів.
6. Перекладати терміни-композиції українською мовою, виокремлювати терміноелементи, пояснювати їхнє значення.
7. Продукувати (перекладати латинською мовою, використовувати поширені скорочення) і читати особливі функціональні тексти — описи.

8. Засвоїти 150 лексико-фразеологічних одиниць на продуктивному рівні.
9. Використовувати латинські (латинізовані грецькі, гібридні, запозичені) галузеві терміни, номенклатурні найменування і клішовані форми у фаховому мовленні (усному й писемному).

Форма підсумкового контролю успішності навчання – ПМК

Система поточного та підсумкового оцінювання

На першому занятті з навчальної дисципліни «Основи латинської мови з медичною термінологією» викладач ознайомлює здобувачів освіти зі стандартизованими критеріями оцінювання їх навчальних досягнень відповідно до Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://u.to/cr0fHA>).

Оцінювання знань, умінь і навичок кожного здобувача освіти проводиться на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://u.to/cr0fHA>). Оцінка успішності за кожне заняття є інтегрованою, тобто, оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти – як при підготовці до заняття, так і під час заняття. Оцінка синхронно виставляється викладачем у «Журнал обліку відвідування та успішності» наприкінці заняття або після перевірки індивідуальних контрольних завдань (письмових робіт, розв'язування типових або ситуаційних задач і тестових завдань), але не пізніше 2 календарних днів після проведення заняття.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового контролю, вирішення ситуаційних задач, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, дискусії, тощо.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою в багатобальну (максимум 120 балів) проводиться лише після останнього поточного заняття, яке передус ПМК.

Конвертація проводиться за таким алгоритмом:

а) підраховується середня оцінка здобувачів освіти за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять за модуль (з точністю до сотих бала);

б) для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середня оцінка, отримана за традиційною 4-бальною шкалою, помножується на коефіцієнт 24.

в) середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі.

ПМК проводиться після засвоєння програми модуля. До складання ПМК допускаються здобувачі освіти, які відвідали всі практичні заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку), виконали всі вимоги навчального плану та програми й набрали конвертовану суму балів не меншу за мінімальну – 72 бали.

Результат складання ПМК оцінюється в балах. Максимальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 80 балів.

Максимальна кількість балів за модуль становить 200 балів (120 б. – за поточну діяльність + 80 б. – за ПМК).

Мінімальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 50 балів, мінімальна кількість балів за модуль становить 122 бали (72 б. – за поточну діяльність + 50 б. – за ПМК).

Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК до закінчення вивчення відповідної дисципліни.

У разі незгоди здобувача освіти з отриманою на ПМК з латинської мови та медичної термінології оцінкою він має право на апеляцію відповідно до Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://u.to/cr0fHA>).

Здобувачі освіти, які за відповідний модуль мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0, звільняються від складання ПМК й отримують оцінку за ПМК автоматом згідно з балами, поданими в «Уніфікованій таблиці відповідності балів за поточну успішність балам за ПМК, екзамен і традиційній чотирибальній оцінці» (Додаток 1) поданій у Положенні про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://u.to/cr0fHA>).

У разі, якщо здобувач освіти хоче покращити свій результат, він складає ПМК на загальних умовах.

Оцінка з навчальної дисципліни «Основи латинської мови з медичною термінологією» виставляється у «Відомість успішності з дисципліни» і в залікову книжку здобувача освіти протягом двох робочих днів після складання підсумкового модульного контролю.

Методи навчання

1. Традиційні – вербальний (пояснення, бесіда), наочний (спостереження, демонстрація, ілюстрація), практичний (виконання вправ і завдань, термінологічні диктанти).

2. Активні й інтерактивні методи навчання – проблемного викладу навчального матеріалу, перевернуте навчання (flipped learning), case study, групова дискусія, ділова гра, навчання в малих групах, евристична бесіда, дослідницькі методи, підготовка проєктів, портфоліо.

Форми та методи оцінювання

Усний контроль:

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;

Письмовий контроль

- виконання контрольних письмових робіт (диктанти, відповіді на запитання, виконання вправ та індивідуальних завдань);
- виконання тестових завдань різного рівня складності;
- підсумковий модульний контроль.

Комбіноване опитування

Комп'ютерний контроль

Самоконтроль

Методичне забезпечення:

- матеріали для позанягтєвого контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти;
- презентації;
- стенди, плакати, таблиці, схеми;
- інтерактивна програма «Nibelung».

Рекомендована література

I. Базова

Беляєва О. М. Латинська мова з основами рецептури і клінічної термінології / О. М. Беляєва, І. М. Сологор. – [2-е вид., стер.]. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 256 с.

II. Допоміжна

1. Латинська мова та основи медичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська, П.А. Содомора, Д.Г. Шега та ін. ; за ред. Л.Ю. Смольської. – [4-е вид.]. – К. : ВСВ «Медицина», 2019. – 472 с.
2. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.1 А-М / укладачі: О. М. Беляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 344 с. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.2 N-W / укладачі: О. М. Беляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
3. Калініна О.С. Новітня таксономія вірусів хребетних Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки, 2020, т 22, № 98, с. 113–118. <https://nvlvet.com.ua/index.php/journal/article/view/3986>

Інформаційні ресурси

<http://la.raycui.com/alphabet.html>

<https://www.mustgo.com/worldlanguages/latin/>

<https://www.homeofbob.com/health/wordRootsAndAnatomy.html>

<https://erenow.org/common/the-greek-and-latin-roots-of-english/12.php>

<https://andrewdunning.ca/latin-greek-scientific-terminology/vocabulary/latin/>

<https://openmd.com/dictionary/word-parts/a>

<https://link.springer.com/article/10.1007/s00705-021-05156-1>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7150148/>

Розробники: завідувач кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент Олена Беляєва, доцент закладу вищої освіти, кандидат філологічних наук, доцент Ірина Сологор